

Grønlandskur tíðindamaður aftaná hugvekjandi Føroyavitjan:

Latið listina liva

— Tað hevur verið hugvekjandi fyri meg at vitja oyggjaland tykkara. Her livir náttúran. Her liva menniskjuni. Og her livir listin og mentanin sum onga aðra staðni.

Tit brúka tykkara listafólk. Tí halda tit tey livandi. Í hvørjum heimi er málningur, sum føroyskur listamálari hevur gjørt. Alla staðni merkir ein sanggleðina og gleðina at siga frá. Hetta eru alt tekin um eitt livandi samfelag.

Tað er grønlandski tíðindamaðurin Niels Henrik Lynge, sonur kenda listarmannin Hans Lynge, sum sigur hesi vøkru orðini um Føroyar og føroyingar. Hansara áheitan til okkara er: Latið listina liva!

Tað verður tosað meira og meira um at økja um samarbeiðið millum tjóðirnar í Norðuratlantsshavinum. Ikki minst føroyingar og grønlandingar tykkast hugaðir fyri slíkum øktum samarbeiði tvørturum landamark.

Nýggja Norðurlandshúsið í Føroyum er við til at knýta hesi samarbeiðsbond fastari. Í samband við vígsluna av húsunum vitjaðu nógv umboð fyri grannatjóðirnar í Føroyum.

Ein teirra var grønlandski tíðindamaðurin og føroyavinurin, Niels Henrik Lynge. Hann hevur í sínum ungu árum havt rættiliga nógv samband við føroyingar — serstakliga í Keymannahavn. Niels Henrik tók journalistútbúgving í Árhús í 1974. Síðani tá hevur hann arbeiði í grønlandska útvarpinum.

Í Føroyum sum smádrongur

Tíðindablaðið Sosialurin hitti Niels Henrik Lynge, meðan hann var staddur í Havn í mai mánað.

— Niels Henrik, tú hevur ferðast víða og gjørt sendingar til grønlandska útvarpið, men tú hevur ikki vitjað í Føroyum fyrr enn nú. Hvussu ber tað til?

— Tað er ikki heilt beint, at eg ikki havi vitjað oyggjar tykkara áður. Eg var her sum smádrongur. Tað var í 1947. Eg skuldi tá í skúla í Danmark. Baturin, Julius Thomsen, ið sigldi millum Grønland og Danmark, legði á ferðini „niður“ inn á

Trongisvágsfjørð fyri at taka kol. Hetta var mín fyrsta vitjan í Føroyum.

Er tað lítið, sum Niels Henrik minnst frá fyrstu vitjan síni í Føroyum, so fara minnini um vitjanina hesaferð at standa solarklár fyri honum restina av livinum. Tað vil hann sjálvur í hvussu so er vera við.

Listin livir

— Eg eri hugtikin av landi tykkara. Serstakliga havi eg bitið merki í, hvussu bjartskýgd — optimistisk — øll fólk eru. Og so hvussu tit liva saman við listini — mentanini. Tit eiga nógv listarfólk, sum tit brúka. Hetta at tit lata listarfólk tykkara mála og tekna á skúlaveggir, har børnini vanliga spæla, haldi eg er hugvekjandi. Tað visir, at tykkara list livir.

— Eitt er so fólkið, sum her býr, eitt annað er náttúran, sigur Niels Henrik viðari og visir her til ta ferð hann saman við øðrum innbodnum var á við Smyrli kring oyggjarnar.

— Hetta var ein ómetaliga vøkru ferð, sum eg ongantíð fari at gloyma. Eg havi ferðast nógva staðni í heiminum, og eg havi sæð nógva vakurt. Men ongastaðni so vakurt sum her hjá tykkum. Nú havi eg serstakan áhuga fyri fuglalivinum. Og satt at siga, so visti eg als ikki, at tit høvdu so nógva ymisk fulgasløg í Føroyum. Sum grønlandingur ert tú áhugaður fyri øllum tí, sum hevur tilknýti til náttúruna. Og tí verður tú

so ikki vónsvikin við at koma til land tykkara.

Nógvir trúarbólkar

Arbeisokið hjá Niels Henrik í grønlandska útvarpinum er serstakliga mentan og list. Tí hevur hann eisini tosað við fleiri føroysk listarfólk, eitt nú Heðin Brú, Christian Matras og William Heinesen.

— Hvat hevur tú so fingið burtur úr við at tosa við hesi fólkini?

— Stutt sagt alt. Tað ber ikki til við fáum orðum at lýsa alt hetta, men eg skilji, at religionin — trúgv — hevur stóran týdning í Føroyum. Serliga hetta at tit hava so nógvar ymsar trúarbólkar umframt vanligu fólka-kirkjuna. Hetta er fremmant fyri meg sum grønlandingar, tí í Grønlandi hava vit ikki allar hesar trúarbólkarnar. Vit hava okkara goðu gomlu fólka-kirkju, sum eisini verður nógv vitjað.

Og so øll hesi trúgvandi, sum syngja og prædika í gotunum. Hetta fyríkemur ikki í Grønlandi.

Tjóðskaparandin livir — gott!

Niels Henrik sigur viðari, at hann hevur tosað við nógva føroysk listarfólk — eisini við ungar rithøvundar.

— Fleiri av teimum yngstu eru ikki serti tjóð-

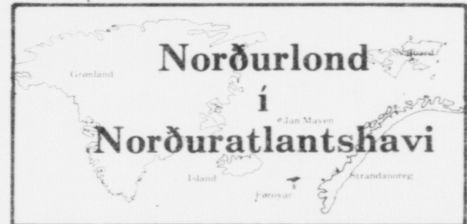
skaparsinnaðir. Eg haldi tað er spennandi at siggja, at tað eisini á hesum øki er liv í Føroyum. Ikki tí eg í einum og øllum eri samdir við teir, tí eg eri grønland-ingur, men tí eg haldi at tjóðskaparandin hoyrir við til eitt slíkt samfelag. Høvdur ein tjóð ikki pláss fyri progressivum hugsjónum, tá stagnerar hon sum tjóð.

Og so hetta við virðing tykkara fyri teimum gomlu, samstundis sum tit skapa nakað nýtt. Tað hevur hugtakið meg nógva. Annars má eg siga, at Føroyar er eitt land í menning. Bæði av einum og øðrum slag. Eitt nú hava tit sera góðar umstøður til ymsan ítrótt.

Brúkið húsið!

Og so er tað Norðurlandshúsið! Tað má vera upp til hvønn einstakan føroying at brúka hetta vakra hús. Sjálvandi vilja vit saman við øðrum norðurlensskum tjóðum vera við til at fylla karmarnar út. Men eg haldi tað hevur stóran týdning, at tit sjálvir vera fremstir og fyrstir at brúka hetta mentannarhús. Tað, sum aðrir koma við, má ikki doyva tykkara egna skapanarhug.

Uppá fyrispurning hvat hann ætlar at gera mest burtur úr í sendingum sínum í grønlandska útvarpinum, sigur Niels Henrik Lynge, at her er hópurin av tilfari at taka av. — Eg haldi ikki tað er so neyðugt at greiða gjølla frá ein-

— Alt er so livandi í samfelag tykkara

um listarmanni sum William Heinesen, tí hann kenna vit so væl. Men rithøvundar sum Heðin Brú og Christian Matras eru rættiliga ókendir í minum landi. Hetta kemst av, at William skrivur á danskunum og hinir á føroyskum.

Niels Henrik er annars vorðin sera hugtakin av eitt nú fleiri av yrkingunum hjá Christian Matras, og hann er longu farin at hugsa um at týða hesar yrkingar til grønlandskt.

Sangurin og frásøgnin liva

Vit lata nú Niels Henrik greiða frá:

— Eg má endurtaka hetta við tykkara livandi list. Føroyingurin livir saman við listini, og tað meti eg hevur so stóran týdning. Ber tað at siggja

málning, sum føroyskur listamálari hevur málað, í hvørjum húsi, talar fyri seg. Tit eiga nakað, sum vit grønlandingar bert kunnu meta sera høgt. Lat meg bert nevna tykkara sangtradition og frásøgn. Eisini á hesum øki merkir ein liv. Og tað er jú eisini so avgjørt fyri bæði sangin og frásøgnina, at hesi liva millum fólk.

Hvussu er so sambandið millum hesar báðar tjóðirnar í Norðuratlantsshavi í dag! Til tað sigur Niels Henrik:

— Føroyingar og grønlandingar hava havt samband við hvønn annan í meira enn 60 ár. Tit hava fiskað í Grønlandi øll hesi árin. Tað eru eisini nógvir føroyingar, sum hava búsett seg í Grønlandi. Teir ava tá eisini lært okkara mál. Av tí at føroyingar í dag eru so væl kendir í Grønlandi og eru ein partur av okkara gerandis-